

TÜRKÇENİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ ALANINDA YAPILAN YÜKSEK LİSANS TEZLERİNDE GEÇEN ANAHTAR KELİMELERE DÖNÜK BİR İÇERİK ANALİZİ

*Oğuzhan SEVİM**
*Adem İŞCAN***

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Türkçe eğitimi alanında yazılmış yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimeleri incelemek ve tematik olarak gruplandırmaktır. Araştırmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Çalışma, 2005-2010 yılları arasında Türkçe Eğitimi alanında yazılmış 335 yüksek lisans tezi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri doküman incelemesi tekniğiyle toplanmıştır. Listelenen anahtar kelimeler, tematik olarak gruplandırılmaya çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda Türkçe eğitimi alanında yazılmış olan yüksek lisans tezlerinin yalnızca temel dil becerileriyle ilgili olmadığı; edebiyat, öğretmen yeterliliği, çocuk edebiyatı, ders kitabı incelemesi konularında da çalışıldığı anlaşılmıştır. Temel dil beceriyle ilgili olan yüksek lisans tezlerine bakıldığında çalışmaların okuma ve yazma alanlarında yoğunlaştığı, konuşma ve dinleme alanlarının ise ihmal edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi ve öğretimi, yüksek lisans tezi, anahtar kelimeler, içerik analizi.

A CONTENT ANALYSIS OF KEYWORD OF THESES IN THE FIELD OF TURKISH EDUCATION AND TEACHING

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine and group thematically keywords in graduate dissertations written in the Turkish education. Meta-analysis method was used in research. The study was carried out on 335 graduate dissertations written between 2005-2010 in the field of Turkish education. The data were collected from document analysis technique. Keywords listed by researcher was studied to group thematically. As a result of the study, it was understood that not only related to basic language skills but also literature, teacher competence, children literature, textbook review were studied in the field of Turkish education. Looking at the master's thesis on the basic language skills, it was seen that studies were concentrated in the field of reading and writing; areas of speaking and listening were neglected.

Keywords: Turkish education and teaching, master's thesis, keywords, analysis of content.

* Arş. Gör., Atatürk Ü. Kâzım Karabekir Eđt. Fak. Türkçe Eđt. Böl. El-mek: oguzhan-sevim@windowslive.com

** Yrd. Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Ü. Eđt. Fak. Türkçe Eđt. Böl. El-mek: aiscan@atauni.edu.tr

1. GİRİŞ

Teknolojik ve bilimsel alanlarda yaşanan gelişmelerle beraber sanayi toplumu yerini bilgi toplumuna bırakmakta; toplumların çağdaşlık göstergesi artık bilgiye sahip olma ve onu işleme becerileriyle anlam kazanmaktadır. Aşırı bilgi yükünün yaşandığı bu çağda, bilgiye erişim ve gerekli bilginin seçilmesi meselesi ise her geçen gün önem arz eden bir konu hâline gelmektedir (Saatçioğlu, Özmen ve Özer, 2003: 48-49).

Araştırmacıların bilgi yığınları arasından istedikleri bilgiye kolayca ulaşabilmeleri için iyi bir bilgi okuryazarı olmaları gerekir. Kütüphane ya da internet ortamında bilimsel içerikleri yayınlarken amaca uygun olan bilgiye erişebilmek, etkili tekniklerin kullanılmasına bağlıdır. Araştırmacılar internette bilgi ararken Google, ERIC, BEI ve DOAJ gibi çevrim içi tarama ortamlarına başvurur (Toy ve Tosunoğlu, 2007: 4). Tarama işleminde yazar adı, yayının başlığı ya da anahtar kelimeler, makalenin bulunmasında kullanılan bazı tekniklerdir. Bu sebeple yayın sahipleri anahtar kelimeleri seçerken dikkat etmeli; anahtar kelimeler konu başlığını kapsar nitelikte olmalıdır.

Ülkemizde binlerce makale yayımlanmasına rağmen bu makalelere yapılan atıf sayısının az olması, üretilen çalışmaların bilimsel ölçütler açısından yetersiz olmasıyla ilgili olduğu gibi (Kabaca ve Erdoğan, 2007: 55) anahtar kelimelerin yanlış seçimiyle de ilgilidir. Bilimsel yayın yazarı, anahtar kelimeleri belirlerken kendinden sonra araştırma yapacak olanlara kolaylık sağlamak ve yayını amaca dönük paylaşımına açabilmek için dikkatli davranmalıdır. Konuyla ilgili olmayan anahtar kelimeler, araştırmacıları yanıltabileceği gibi zaman kaybına da sebep olabilir. Her bilimsel yayın bir emeğin ürünüdür. Bu emeğin ilgili alan yazınına faydalı olabilmesi için etkili bir paylaşım imkânının da sağlanması gerekir. Öyle ki araştırmacılar ilgilendikleri konuyla ilgili anahtar kelimelerini girdiklerinde, ne aradıklarını bulamama ne de aradıklarının haricinde her şeyi bulma gibi bir durumu yaşasınlar.

Alan yazınına bakıldığında, bilimsel yayınların niteliği hususunda birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalarda farklı alanlara ait bilimsel yayınlar, kullanılan yöntem ve istatistik işlemler değerlendirilmeye çalışılmıştır (Sönmez, 2005; Toy ve Tosunoğlu, 2007; Karadağ, 2010). Tatar ve Tatar (2008) tarafından anahtar kelimelerin değerlendirilmesine yönelik yapılan çalışmada ise fen bilimleri ve matematik eğitimi alanlarında yayımlanan makaleler incelenmiştir.

Anahtar kelimeler, araştırmacıların bilimsel yayın tararken işlerini kolaylaştırdığı gibi alan yazınında hangi konu başlıklarının çalışıldığına dair bilgi de vermektedir. Alan yazınındaki bilimsel içerikli yayınların anahtar kelimelerinin tespiti, gidişatın hangi yöne doğru olduğunu; hangi konuların daha çok çalışılıp hangilerinin daha az çalışıldığı, alan yazınındaki yeniliklerin neler olabileceği konularında bilgi verdiği gibi gelecekle ilgili etkili yönlendirmelerin yapılabilmesine de ortam hazırlar. Böyle bir düşüncenin ürünü olan bu çalışmada Türkçe eğitimi bölümünde son beş yılda yazılan yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimeler incelenmek ve tematik bir analize tabi tutulmak istenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Temel dil becerileriyle ilgili anahtar kelimeler nelerdir?
2. Dil ve dil öğretimiyle ilgili anahtar kelimeler nelerdir?
3. Edebiyatla ilgili anahtar kelimeler nelerdir?
4. Bu konu başlıkları dışında kalan anahtar kelimeler başka hangi konu başlığı altında değerlendirilebilir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/1 Winter 2012

Araştırmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 72).

2.2. Örneklem

Araştırma, 2005-2010 yılları arasında Türkçe Eğitimi alanında yazılmış 335 yüksek lisans tezi üzerinde gerçekleştirilmiştir. İncelenen yüksek lisans tezlerinin 38'inde anahtar kelimelerin yer almadığı görülmüştür.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri doküman incelemesi tekniğiyle toplanmıştır. 2005-2010 yılları arasında yazılmış yüksek lisans tezlerine www.yok.gov.tr adresi kullanılarak ulaşılmaya çalışılmış; izinli durumunda olan yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimeler her birine numara verilerek listelenmiştir. Listelenen yüksek lisans tezleri konu alanlarına göre bir araya getirilmiştir. Tematik olarak yapılan bu gruplandırma (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 227) sonrasında aynı gruplarda yer alan anahtar kelimeler farklı bulgu başlıkları altında değerlendirilmeye alınmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Temel dil becerileriyle ilgili anahtar kelimeler

Temel dil becerileri olan okuma, konuşma, yazma ve dinleme alanlarına ait anahtar kelimeler tablolar hâlinde gösterilmeye çalışılmıştır.

Tablo 1'de okuma becerisine ait anahtar kelimeler belirtilmiştir:

Tablo 1: Okuma Becerisiyle İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. 100 temel eser	1	23. Okuduğunu anlama	4
2. Anlama	2	24. Okuma	7
3. Anlatım	1	25. Okuma – anlama	1
4. Bilişsel beceriler	1	26. Okuma alanı kazanımları	1
5. Çocuğa görelik	1	27. Okuma alışkanlığı	2
6. Dil	1	28. Okuma becerisi	2
7. Düz yazı metinleri	1	29. Okuma eğitimi	1
8. Eğitsel ileti	1	30. Okuma kültürü	1
9. Hazırlık soruları	1	31. Okuma stratejileri	1
10. Hedef	1	32. Öğretim	1
11. Kavrama	1	33. Öğretmen aday	1
12. Kelime kazanımı	1	34. Öğretmen görüşleri	1
13. Kendi kendine (sessiz okuma)	1	35. Serbest okuma	1
14. Okuma	1	36. Sesli okuma	1
15. Kütüphane kullanımı	1	37. Sessiz okuma	1
16. Metin	2	38. Türkçe ders kitapları	3
17. Metin anlama	1	39. Türkçe dersi yeni programın okuma – anlama planı	1
18. Metin dilbilim	1	40. Türkçe öğretim programı	1
19. Metin sonu soruları	1	41. Türkçe öğretimi	1
20. Metin türleri	1	42. Türkçe öğretmeni adayları	1
21. Metne hazırlık soruları	1		
22. Yenilenen ilköğretim Türkçe programları	1		

Tablo 2'de konuşma becerisine ait anahtar kelimeler sunulmuştur:

Turkish Studies

Tablo 2:Konuşma Becerisiyle İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Diksiyon eğitimi	1	6. Konuşma becerisi	1
2. Dil	1	7. Metinden öğrenme	1
3. Dilbilgisi öğretimi	1	8. Tekerleme	1
4. Görev	1	9. Yanıltmacalar	1
5. Konuşma	1		

Tablo 3’te yazma becerisine ait anahtar kelimeler ifade edilmeye çalışılmıştır:

Tablo 3:Yazma Becerisiyle İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Akademik başarı	1	27. Soru basamakları	1
2. Anlam	1	28. Soru sorma	1
3. Anlam birimi	1	29. Sözvarlığı	1
4. Anlatım biçimi	1	30. Teknik	1
5. Beyin fırtınası	1	31. Tutum	1
6. Değerlendirme	1	32. Türkçe	1
7. Dil	2	33. Türkçe eğitimi	9
8. Dil eğitimi	1	34. Türkçe eğitimi programı	1
9. Düşünsel anlatım	2	35. Türkçe öğretimi	5
10. Eğitim	1	36. Türkçe öğretmeni	1
11. Etkin dil yapısı	1	37. Türkçe programı	1
12. Gramer	1	38. Türkçe programları	1
13. Güzel konuşma ve yazma	1	39. Yapılandırmacılık	1
14. Hedeflere erişim düzeyi	1	40. Yaratıcı drama	2
15. Kelime	1	41. Yaratıcı yazma teknikleri	1
16. Kelime haznesi	3	42. Yazılı anlatım	12
17. Kelime serveti	5	43. Yazılı anlatım becerisi	1
18. Kompozisyon	1	44. Yazılı anlatım bozukluğu	1
19. Konuşma eğitimi	1	45. Yazılı anlatım etkinliği	1
20. Metin	2	46. Yazılı kompozisyonlar	1
21. Okul başarısı	1	47. Yazılı soruları	1
22. Ölçme	1	48. Yazma becerileri	2
23. Ölçme ve değerlendirme	1	49. Yazma edinimi	1
24. Öyküleyici metin	1	50. Yazma eğitimi	2
25. Sanatsal anlatım	1	51. Yöntem	1
26. Sıfat	1	52. Zarf	1

Tablo 4’te dinleme becerisine ait anahtar kelimeler gösterilmiştir:

Tablo 4:Dinleme Becerisiyle İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Dinleme becerisi	2	6. Etkin dinleme	1
2. Dinleme edimi	1	7. Not alma teknikleri	1
3. Dinleme eğitimi	1	8. Temel dil becerileri	1
4. Dinleyici sorumluluğu	1	9. Türkçe öğretimi	2
5. Etkili dinleme	1	10. Zihin haritalama tekniği	1

3.2. Dil ve dil öğretimiyle ilgili anahtar kelimeler

Türkçe Eğitimi alanında yapılmış yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimeler, yalnızca temel dil becerileri başlığı altında değerlendirilemeyecek kadar geniş bir kapsama sahiptir. Dil

bilgisi, dilbilim, ana dili eğitimi, yabancılara Türkçe öğretimi ve söz varlığı gibi dil öğretimine dönük anahtar kelimeler, bu bulgu başlığı altında ifade edilmeye çalışılmıştır.

Dil bilgisi öğretimiyle ilgili anahtar kelimeler Tablo 5’te gösterilmiştir:

Tablo 5: Dil Bilgisi Öğretimiyle İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Akademik başarı	1	30. Gösteri tekniği	1	59. Öğretim programı	2
2. Ana dili	2	31. Hikâye	1	60. Öğretmen kılavuz kitaplarının verimliliği	1
3. Anlam	1	32. İlköğretim	2	61. Ön test	1
4. Anlam bilimi	1	33. İmla	1	62. Senaryo tabanlı öğrenme	1
5. Anlamlandırma	1	34. İmla kuralları	1	63. yaklaşımı	1
6. Anlatım bozukluğu	3	35. İsim – fiil	1	64. Sıfat	1
7. Anne – baba eğitim durumu	2	36. İş birlikli öğrenme	1	65. Sıfat – fiil	2
8. Bağlam	1	37. İşlevsel sözlük	1	66. Sıfat tamlaması	1
9. Beş Şehir	1	38. Jigsaw I	1	67. Son test	1
10. Birey	1	39. Kavram	1	68. Sosyoekonomik durum	2
11. Cinsiyet	2	40. Kelime	3	69. Sosyoekonomik düzey	1
12. Cümle	2	41. Kelime dağarcığı	1	70. Söz dizimi	2
13. Cümle bilgisi	1	42. Kelime grupları	1	71. Sözcük	2
14. Ders kitabı	3	43. Kelime haznesi	2	72. Sözcük anlam bilimi	1
15. Deyimler	1	44. Kelime haznesini geliştirme yolları	1	73. Sözcük dağarcığı	1
16. Dil	8	45. Kelime öğretimi	2	74. Sözcük öğretimi	1
17. Dil bilgisi	4	46. Kelime serveti	1	75. Sözcük türleri	3
18. Dil bilgisi öğretimi	4	47. Kelime türleri	2	76. Sözle akademik benlik düzeyi	2
19. Dil bilgisi terimleri sözlüğü	1	48. Köken	1	77. Sözlük	1
20. Dil gelişimi	1	49. Madde başı birim	1	78. Terim	2
21. Dil öğretimi	1	50. Metinden öğrenme	1	79. Terim kargaşası	1
22. Dilbilgisi	2	51. Necati Bey	1	80. Terim sorunu	1
23. Drama	1	52. Noktalama işaretleri	3	81. Türemiş adlar	1
24. Eğitim	3	53. Noktama	1	82. Türkçe dersi	1
25. Etkinlik	1	54. Okulöncesi eğitim	1	83. Türkçe dersi başarı durumu	2
26. Fiil çatısı	2	55. Ortak terimler	1	84. Türkçe eğitimi	4
27. Geleneksel öğretmen merkezli öğretim	1	56. Ortaöğretim programları	1	85. Türkçe öğretimi	6
28. Görev	1	57. Öğretim	1	86. Yapılandırmacı öğrenme	1
29. Yazılı anlatım	2	58. Yöntem	1	87. Yapım ekleri	1
				88. Zarf – fiil	1

Dilbilim ile ilgili anahtar kelimeler Tablo 6’da verilmiştir:

Tablo 6: Dilbilim ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Ana dili	1	8. Göstergibilim	2	15. Sosyal dilbilim	1
2. Anlatı	1	9. İlköğretim Okulu	1	16. Türk edebiyatı programı	1
3. Dil	2	10. Kazanım	1	17. Türkçe öğretimi	1
4. Dil bilimsel düzeyler	1	11. Metin dil bilimi	1	18. Üslûpbilim	1

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/1 Winter 2012

5. Dilbilim	3	12. Öykü	1	19. Yazın	1
6. Edebi metin çözümlemesi	1	13. Sait Faik Abasıyanık	1	20. Yeni Türkçe öğretim programı	1
7. Eğitim	1	14. Siyaset dili	1	21. Sosyal dilbilim	1

Ana dili eğitimi ile ilgili anahtar kelimeler Tablo 7’de verilmiştir:

Tablo 7: Ana Dili Eğitimi ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Amaç	1	11. Ergen	1	21. Program geliştirme	1
2. Ana dili	1	12. Fabl	1	22. Roman	1
3. Anadil eğitimi	1	13. İleti	1	23. Seçme metinler	3
4. Anadil öğretimi	1	14. İndeks	3	24. Ses bilgisi	1
5. Cumhuriyet dönemi	1	15. Karşılaştırmalı eğitim	1	25. Soyut dönem	1
6. Davranışsal öğrenme	1	16. Masal	1	26. Sözlük	2
7. Değerlendirme	3	17. Mektepli	1	27. Talebe defteri	1
8. Ders kitabı	1	18. Metin işleme süreci	2	28. Türkçe dersi	1
9. Dil	1	19. Ortaöğretim programları	1	29. Türkçe ve Edebiyat eğitimi /öğretimi	1
10. Eğitim	3	20. Öğretim programı	2	30. Türkiye Muallimler birliği dergisi	1
				31. Yapılandırmacı öğrenme	1

Yabancılara Türkçe öğretimi ile ilgili anahtar kelimeler Tablo 8’de gösterilmiştir:

Tablo 8:Yabancılara Türkçe Öğretimi ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	F	Anahtar kelimeler	f
1. Ahmet Cevdet Paşa	1	6. Türkçe öğretimi	1
2. Avrupa dil gelişim dosyası	1	7. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi	1
3. Avrupa dilleri öğretimi ortak çerçeve metni	1	8. Yabancılar için Türkçe öğretimi	1
4. Dilbilgisi öğretimi	1	9. Yabancılara Türkçe öğretimi	1
5. Halk hikâyeleri	1		

Söz varlığı ile ilgili anahtar kelimeler Tablo 9’da gösterilmiştir:

Tablo 9:Söz Varlığı ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Algılama düzeyi	1	14. Deyimler	2	27. Metin	1
2. Altıncı sınıf Türkçe ders kitapları ve çalışma kitapları	1	15. Deyimlerin öğretimi	1	28. Roman	1
3. Ana dili	1	16. Deyimlerin yapısı	1	29. Seviye belirleme sınavı	2
4. Anlamca kaynaşmış ve deyimleşmiş fiiller	1	17. Dil	1	30. Söz varlığı	3
5. Anamlı öğrenme	1	18. Dil – kültür ilişkisi	1	31. Sözcük	1
6. Atasözleri	1	19. Edebiyat	2	32. Türkçe	2
7. Atasözü	2	20. Eğitim - öğretim	1	33. Türkçe çalışma kitabı	1
8. Beşinci sınıf	1	21. İlköğretim programı	1	34. Türkçe ders kitabı	1
9. Bilmece	1	22. Kavram	4	35. Türkçe öğretimi	4
10. Birleşik fiiller	1	23. Kavram haritası	1	36. Yatılı okul	1
11. Deyim	2	24. Kelime	1	37. Yüz temel eser	1
12. Deyim öğretimi	1	25. Kelime haznesi	1		
13. Deyim öğretimi etkinliği	1	26. Kelime serveti	1		

Turkish Studies

3.3. Edebiyat ile ilgili anahtar kelimeler

Türkçe Eğitimi alanında yapılmış yüksek lisans tezleri incelendiğinde, temel dil becerileri ve dil öğretimine yönelik konuların yanı sıra çocuk edebiyatı, Türk halk edebiyatı, eski Türk edebiyatı ve yeni Türk edebiyatıyla ilgili konu başlıklarının da yer aldığı görülmüştür. Çocuk edebiyatı daha özel bir alanı ifade ettiği için diğer edebî alanlar, edebiyat başlığı altında tablolaştırılırken çocuk edebiyatı ayrı bir tabloda verilmiştir.

Tablo 10'da edebiyat alanında yapılan çalışmaların anahtar kelimeleri verilmiştir:

Tablo 10: Edebiyat ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Abdi	1	19. Gazavatname	1	38. Söz varlığı	1
2. Ahmet Hamdi Tanpınar	1	20. Gelenek	3	39. Sözcük	1
3. Anlam bilgisi 2	2	21. Halk edebiyatı	2	40. Suzi Çelebi	1
4. Âşık Edebiyatı	1	22. Huzur	1	41. Şiir	1
5. Âşık Kul semai	1	23. Hüseyin Rahmi Gürpınar	1	42. Şiir dili	1
6. Âşıklık geleneği	1	24. İkinci kademe Türkçe	1	43. Şiir dilinde sapma	1
7. Çocuk	1	25. öğretim programı	1	44. Temel söz varlığı	1
8. Çocuk edebiyatı	1	26. İlköğretim	1	45. Tiyatro	1
9. Çocuk hikâyesi	1	27. Kadın figürü	1	46. Toplum	1
10. Divan	1	28. Klasik şiir	1	47. Türk dili	1
11. Edebi metinler	1	29. Klasik Türk edebiyatı	1	48. Türk folklor	1
12. Edebi sanatlar	1	30. Kuyruklu yıldız altında	1	araştırmaları	1
13. Eğitim	2	31. Kültür	1	49. Türk tiyatrosu	1
14. Eğitimi	1	32. Leff ü Neşr	1	50. Türkçe ders kitabı	1
15. Eski Türk Edebiyatı	1	33. Masal	1	51. Türkçe dersi	1
16. Etki	1	35. Mihaloğlu Ali Bey	1	52. Türkçe eğitimi	2
17. Etkileşim	2	36. Necip fazıl Kısakürek	1	53. Üslup	1
18. Folklor	1	37. Sapma türleri	1	54. Yahya Kemal	1
				55. Zile – Turhal – Artova	1

Tablo 11'de çocuk edebiyatı alanında yapılan çalışmaların anahtar kelimeleri verilmiştir:

Tablo 11: Çocuk Edebiyatı ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Ahlaki gelişim	3	35. Ders kitabı	1	69. Kadın	1
2. Aile	1	36. Devrimsel gösterge	1	70. Kadın eğitimi	1
3. Ana dili öğretimi	1	37. Dil	1	71. Kadın yazar ve dönem	1
4. Anı	1	38. Dil ve edebiyat	1	72. Kazanım	1
5. Anı kitapları	1	39. Dinleme	1	73. Kelime öğretimi	1
6. Anlam	1	40. Dinleme eğitimi	1	74. Kültür aktarımı	1
7. Anlambilim	1	41. Dinleme etkinlikleri	1	75. Masal	1
8. Anneannem serisi	1	42. Dinleme türleri	1	76. Mektepli gazetesi	3
9. Bilgin adalı	1	43. Doğan kardeş dergisi	1	77. Metin değerlendirmesi	1
10. Bilişsel	1	44. Duyuşsal	1	78. Metin türleri	1
11. Bilişsel gelişim	3	45. Edebiyat	1	79. Mizah	2
12. Cins	1	46. Eğitim	1	80. Mustafa kutlu	1
13. Çeviri	1	47. Eğitim bilimsel gösterge	1	81. Muzaffer izgü	4
14. Çocuğa bakış	1	48. Eğitim	5	82. Öğrenci çalışma kitabı	1
15. Çocuğa yönelik	2	49. Eğitim – kültür ilişkisi	1	83. Öykü	2
16. Çocuğa yönelik ilkesi	1	50. Eğitsellik	1	85. Özel	1
17. Çocuğun gelişim	1	51. Eleştirel düşünme	1	86. Pedagoji	1

Turkish Studies

sahaları ve özellikleri					
18. Çocuk	9	52. Eleştirel tutum	1	87. Rehnümayı muallimin	1
19. Çocuk dergi ve gazeteleri	3	53. Enver Naci Gökşan	1	88. Rıfat Ilgaz	1
20. Çocuk dergileri	3	54. Eski harfli çocuk dergileri	2	89. Selim sabit efendi	1
21. Çocuk dünyası dergisi	1	55. Etkinlik	1	90. Server Bedî	1
22. Çocuk edebiyatı	23	56. Evrensel değerler	1	91. Sevim ak	1
23. Çocuk eğitimi	5	57. Fazıl hüsnü dağlarca	2	92. Sevimli mecmua	1
24. Çocuk gelişimi	6	58. Gelişim alanları	2	93. Somut	1
25. Çocuk hikâyesi	2	59. Gibi edatı	1	94. Şiir	1
26. Çocuk kavramı	1	60. Gönderge	1	95. Tahkiyeli metinler	1
27. Çocuk kitabı	2	61. Gösterge	1	96. Tema	2
28. Çocuk kitapları	1	62. Gülten Dayıoğlu	1	97. Tümce anlambilim	1
29. Çocuk romanı	2	63. Hikâye kitapları	1	98. Türk folklor araştırmaları	1
30. Çocuk şiiri	1	64. İbrahim Zeki Burdurlu	1	99. Türkçe	1
31. Çocuk yazını	1	65. İleti	4	100. Türkçe eğitimi	3
32. Çocuklara arkadaş	1	66. İleti sınıflandırması	1	101. Türü	1
33. Çocuklara kıraat	1	67. İlköğretim ikinci kademe	1	102. Usulicedid (yeni öğretim yöntemi)	1
34. Çocuklara yönelik çevriler	1	68. İşlev	1	103. Ziya Gökalp	1

3.4. Ders kitabı incelemeleriyle ilgili anahtar kelimeler

Yapılan yüksek lisans çalışmalarının bir diğer konu alanı, ders kitaplarının farklı açılardan incelenmesidir. Ders kitaplarının incelendiği yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimeler Tablo 12’de verilmiştir:

Tablo 12: Ders Kitabı İncelemeleriyle İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Altı ve yedinci sınıf Türkçe ders kitapları	1	21. Genel dili	1	41. Resimleme - metin uyumu	1
2. Ana dili	1	22. Gramer terimleri sözlüğü	1	42. Sorular	1
3. Ana dili öğretimi	3	23. İçerik	1	43. Söz dizimi	1
4. Anadil	1	24. İlköğretim Türkçe ders kitabı	2	44. Söz varlığı	4
5. Bağdaşıklık ve tutarlılık	1	25. Kavram	2	45. Söz varlığı ve dağarcığı	2
6. Bibliyoterapi	1	26. Kavram ve söz dağarcığı gelişimi	1	46. Sözcük	5
7. Biliş	1	27. Kelime	3	47. Sözcük öbeği	1
8. Bilişsel alan	1	28. Kelime grubu		48. Sözcük türü	1
9. Bilişsel ve duyuşsal gelişim	1	29. Kelime hazinesi	3	49. Temel söz varlığı	2
10. Ders kitabı	9	30. Kelime sıklığı	3	50. Terim	1
11. Ders metinleri	1	31. Kelime yaygınlığı	3	51. Türk dili ve edebiyatı 52. 11. Sınıf ders kitabı	1
12. Dil	4	32. Kültür	1	53. Türkçe ders kitabı	12
13. Dil bilgisi	1	33. Kültür aktarımı	1	54. Türkçe ders kitaplarının dili	1
14. Dil sevgisi ve bilinci	1	34. Metin	2	55. Türkçe dersi	2
15. Dil yanlışları ve anlatım bozuklukları	1	35. Metindilbilim	1	56. Türkçe eğitimi	1
16. Doğru - batı dilleri	1	36. Öğrenci çalışma kitabı	1	57. Türkçe öğretimi	3
17. Duyuş	1	37. Öğretim programı	1	58. Türkçe programı	1
18. Duyuşsal alan	1	38. Öğretmen	1	59. Yabancı kelime	1
19. Ergen	1	39. Öğretmen kılavuz kitabı	1	60. Yabancı kökenli kelimeler	1

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/1 Winter 2012

20. Gazete dili	1	40. Resimleme - metin	1	61. Yeni Türkçe Öğretim programı	1
-----------------	---	-----------------------	---	----------------------------------	---

3.5. Öğretmen yeterlikleriyle ilgili anahtar kelimeler

Yüksek lisans öğrencilerinin bir diğer araştırma konusu ise öğretmen ve öğretmen adayı yeterlikleridir. Bununla ilgili bulgular Tablo 13'te verilmiştir:

Tablo 13: Öğretmen Yeterlikleri ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. Öğretmen yeterliliği	1	6. Türkçe öğretmeni	1
2. Öğretmen yetiştirme	1	7. Yeterlilik	2
3. Öz yeterlik	1	8. Yeterlilik algısı	1
4. Tutum	1		
5. Türkçe öğretmeni adayı	1		

3.6. Değerler eğitimiyle ilgili anahtar kelimeler

Değerler eğitimiyle ilgili anahtar kelimelere bakıldığında hem nicelik hem de nitelik olarak yetersiz oldukları anlaşılmaktadır. Bunun nedeni olarak da yüksek lisans düzeyinde yapılan çalışmalar arasında değerler eğitiminin diğer çalışma alanlarına göre zayıf kalması görülebilir. Değerler eğitimiyle ilgili anahtar kelimeler Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14: Değerler Eğitimi ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar kelimeler	f	Anahtar kelimeler	f
1. 100 temel eser	1	5. Okuma kitapları	1
2. Değer aktarımı	2	6. Sanat ve eğitim	1
3. Değerler	2	7. Temel evrensel değerler	1
4. Edebî metinler ve eğitim	1	8. Türkçe eğitimi	3

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Türkçe eğitimi alanında yazılmış olan yüksek lisans tezlerine bakıldığında 537 farklı anahtar kelimenin kullanıldığı; konu başlıklarının yalnızca temel dil becerileriyle ilgili olmadığı; edebiyat, öğretmen yeterliliği, çocuk edebiyatı, ders kitabı incelemesi konularında da çalışıldığı görülmektedir. Farklı anahtar kelimelerinin en fazla kullanıldığı konu alanının çocuk edebiyatı olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle edebiyat içerikli yüksek lisans tezlerinde geçen 111 farklı anahtar kelime, Türkçe eğitiminin konu alanının ne olduğuna yönelik tartışmaların ve soru işaretlerinin hâlâ devam ettiğinin bir göstergesi olarak görülebilir.

Temel dil becerisiyle ilgili olan yüksek lisans tezlerine bakıldığında çalışmaların okuma ve yazma alanlarında yoğunlaştığı, konuşma ve dinleme alanlarının ise ihmal edildiği görülmektedir. Okuma becerisiyle ilgili anahtar kelimelere bakıldığında çoklukla genel kavramların kullanıldığı, zengin bir kavramsal çerçevenin oluşturulamadığı anlaşılmaktadır. Yazma becerisiyle ilgili yazılmış yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimelerin hem nitelik hem de nicelik olarak okuma becerisiyle ilgili anahtar kelimelerden üstün olduğu söylenebilir. Bundan yola çıkılarak “yüksek lisans tezlerinde çalışma konusu olarak yazma becerisinin diğer dil becerilerine göre daha çok tercih edildiği” ve “yazma becerilerinin araştırma alanının diğer dil becerilerine göre daha iyi durumda olduğu” ifade edilebilir.

Turkish Studies

Dil ve dil öğretimiyle ilgili yazılmış yüksek lisans tezlerine bakıldığında dil bilgisi öğretimine yönelik anahtar kelimelerin sayıca diğer konu başlıklarından üstün olduğu anlaşılmaktadır. Dilbilim, ana dili eğitimi, yabancılara Türkçe öğretimi ve söz varlığıyla ilgili çalışmalarda kullanılan anahtar kelimeler daha özel kavramlar olarak görülebilir. Dilbilim çalışmalarında kullanılan anahtar kelimelerden araştırmacıların genellikle eser üzerinde çalıştığı anlaşılmaktadır. Ana dili eğitimiyle ilgili çalışmalarda geçen anahtar kelimelere bakıldığında tarihsel gelişim, etkili bir öğretim için kullanılan teknikler ve öğretim programları üzerinde durulduğu anlaşılmaktadır. Yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili çalışmalarda geçen anahtar kelimelerden ise araştırmacıların Türkiye ve Avrupa’da yapılan çalışmaları konu edindikleri ve öğretimin etkinliğine yönelik halk hikâyelerini kullanma gibi uygulamaları denedikleri anlaşılmaktadır. Söz varlığıyla ilgili çalışmalarda geçen anahtar kelimelerden ise kelime, atasözü ve deyim öğretiminin ön planda tutulduğu, kelime haznesinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların araştırıldığı görülmektedir.

Edebiyatla ilgili çalışmalarda geçen anahtar kelimelere bakıldığında araştırmacıların eski edebiyat ağırlıklı olmakla beraber halk edebiyatı ve yeni edebiyat içerikli çalışmalara yoğunlaştıkları söylenebilir. Çocuk edebiyatı çalışmalarında geçen anahtar kelimelere bakıldığında ise araştırmacıların çoğunlukla çocuk edebiyatı metinlerini çocuğa görelilik ilkelere doğrultusunda eğitsel değerler açısından inceledikleri anlaşılmaktadır.

Türkçe eğitimi alanında çalışan yüksek lisans öğrencileri tarafından temel dil becerileri, dil ve dil öğretimi ve edebiyat içerikli çalışmaların yanı sıra ders kitabı incelemesi, öğretmen yeterliliği ve değerler eğitimi konu edinen çalışmalar da yapılmıştır. Ders kitabı incelemesi yapılan çalışmalarda kullanılan anahtar kelimeler incelendiğinde araştırmacıların ders kitaplarında kelime haznesi, söz dizimi ve kültür aktarımı konularına dikkat çekmek istedikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen yeterliklerine yönelik yapılan çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin hem nitelik hem de nicelik olarak yetersiz olduğu söylenebilir. Değerler eğitimiyle ilgili anahtar kelimeler incelendiğinde ise araştırmacıların değer, değer aktarımı, evrensel değerler ve eğitim kavramları üzerinde durdukları görülmektedir.

Çalışmanın sonuçlarından yola çıkarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

1. Yüksek lisans tez danışmanları, yüksek lisans öğrencilerini temel dil becerilerinden dinleme ve konuşma becerileri alanlarında çalışma yapmaları noktasında teşvik etmelidirler.
2. Yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimelerin incelendiği bu çalışmadan sonra, dergilerde yayımlanan makaleler ve doktora tez çalışmaları da bu kapsamda incelenerek Türkçe eğitimi alanında genel bir değerlendirme yoluna gidilmelidir.

KAYNAKÇA

- Kabacı, T.,& Erdoğan, Y. (2007). Fen Bilimleri, Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Alanlarındaki Tez Çalışmalarının İstatistiksel Açından İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(22), 54-63.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim Bilimleri Doktora Tezlerinde Kullanılan Araştırma Modelleri: Nitelik Düzeyleri Ve Analitik Hata Tipleri. *Educational Administration: Theory and Practice*, 16(1), 49-71.
- Saatçioğlu, Ö., Özmen, Ö., & Özer, P. (2003). Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Geliştirilmesinde Kütüphanelerin Rolü ve Dokuz Eylül Üniversitesi Uygulaması. *Bilgi Dünyası*, 4(1), 45-63.
- Sönmez, Ş. (2005). Bilimsel Araştırmalarda Yapılan Yanlılıklar. *Eurasian Journal of Educational Research*, 18, 236-252.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/1 Winter 2012

-
- Tatar, E. & Tatar, E. (2008). Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Araştırmalarının Analizi-1: Anahtar Kelimeler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(16), 89-103.
- Toy, B. Y.,& Tosunoğlu, N. G. (2005). Sosyal Bilimler Alanındaki Araştırmalarda Bilimsel Araştırma Süreci, İstatistiksel Teknikler Ve Yapılan Hatalar. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 1-20.
- Yıldırım, A.,& Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.